PROF. DR. ANGHEL POPA (1946–2014)

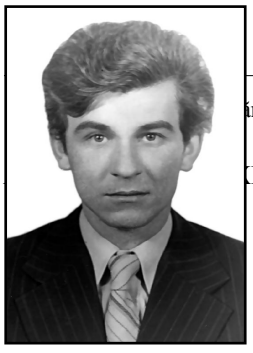
Prof. Dr. Anghel Popa (1946–2014)

(*Zusammenfassung*)*

Der Artikel *Prof. Dr. Anghel Popa (1946–2014)* präsentiert das Leben und die schöpferische Tätigkeit eines bekannten Bukowiner Historikers, der viel zu früh aus dem Leben geschieden ist. Als Doktor der Geschichte (1982) und anspruchsvoller Geschichtslehrer an einem berühmten Lyzeum aus der Bukowina tat sich Anghel Popa in einigen Bereichen unserer modernen und gegenwärtigen Geschichte hervor: Institutionen der Moderne (Heer, Schule, Kirche, Zivilgesellschaft), geschichtliche Momente und Persönlichkeiten, Geschichte der Bukowina und der Arumänen, wichtige historische Ereignisse, Geschichte des Kaiserhauses Rumäniens. Er zeichnete sich aus besonders durch die gründliche Dokumentierung, die Verwertung unveröffentlichter Archivquellen, die Tiefe der Analyse und die Hinterfragung der Kontexte, durch die Qualität des historiographischen Diskurses und vor allem durch sein unermüdliches Plädoyer für die Bewahrung der fortdauernden, symbolischen Werte der Nation in einer von stetigem „axiologischen Niedergang" stark geprägten Zeit.

Schlüsselwörter und -ausdrücke: Institutionen der Moderne, historische und biographische Wiedergabe, Text- und Kontextanalyse, Plädoyer für die Bewahrung der fortdauernden Werte der Nation.

Anghel Popa vede lumina zilei la 25 martie 1946, de Blagoveştenie (Buna Vestire), una dintre cele mai însemnate praznice ale ortodoxiei, închinate Maicii Domnului, în oraşul Vatra Dornei, în familia lui Theodor Popa şi a Leontinei, născută Ciupa. Tatăl său, aromân, originar din satul Votonosi, comuna Aminciu, din Munţii Pindului, vine în România, în 1922, şi se căsătoreşte cu fiica unor păstori transilvăneni din Sântioana, judeţul Bistriţa-Năsăud. După cedarea părţii de nord-est a Transilvaniei către Ungaria horthystă, prin Dictatul de la Viena, din 30 august 1940, părinţii săi se stabilesc la Vatra Dornei, aducând pe lume trei fete şi un băiat.

„Mă consider un privilegiat al destinului, având o

Ioniţa-Mihaela Ungureanu.

XIII, *2* (45), p. 689–696, Rădăuţi-Bucureşti, 2015

BDD-A32875 © 2015 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 17:00:11 UTC)

ascendenţă dintre cele mai frumoase – mărturiseşte profesorul Anghel Popa, în 2009 –, ce reuneşte în timp două ramuri ale aceleeaşi tulpini româneşti. Pe linie paternă, strămoşii mei au rădăcinile într-o comunitate aromânească, Votonosi, din Munţii Pindului, iar cei materni într-un sat bistriţean, Sântioana, din Transilvania. O simbioză mai fericită nu se putea. Două ţinuturi în care românismul a trecut prin grele încercări în lupta pentru apărarea limbii, credinţei şi a tradiţiilor. Oamenii născuţi în acele locuri sunt din granit, precum Peristeriul Pindului şi Detunata Apusenilor. Istoria lor este aceea a demnităţii şi a sacrificiului, ea mi-a însoţit copilăria ca o poveste şi mi-a format conştiinţa apartenenţei mele la neamul românesc.

Strămoşii mei, picurari [păstori] şi preoţi, au avut o existenţă deosebit de interesantă, uneori dramatică. Unii dintre ei s-au implicat în evenimente ce au avut rezonanţă în istoria ţării. Din aceste motive, am dorit ca numele lor să nu fie acoperit de colbul uitării. Fără astfel de oameni, îndrăznesc să afirm, istoria naţională nu ar fi completă şi ar fi mult mai săracă. Dintre multele lor «poveşti» este şi cea de faţă, ea aparţine ascendenţilor mei din ramura transilvăneană. Am purtat-o cu mine prea mulţi ani. Astăzi, sunt la o vârstă când trebuie povestită, având ferma convingere că nu greşesc încredinţând-o tiparului şi lectorului”[1].

La Vatra Dornei, Anghel Popa urmează cursurile şcolii primare, gimnaziale şi liceale, obţinând bacalaureatul în 1966. În perioada 1966–1971, este student la Facultatea de Istorie şi Filosofie a Universităţii „Al. I. Cuza” din Iaşi, unde îi are ca mentori pe profesorii Dimitrie Berlescu, Leonid Boicu şi Alexandru Zub. Frecventează, în tot acest timp, cercurile ştiinţifice din cadrul Universităţii, bibliotecile şi arhivele, redacţiile periodicelor de cultură, atelierele şi galeriile artiştilor plastici ieşeni, bucurându-se de îndrumarea scriitorului şi publicistului Aurel Leon[2].

După absolvirea facultăţii, timp de aproape patru decenii, Anghel Popa funcţionează ca profesor de istorie la Iacobeni (1971), la Liceul Militar „Ştefan cel Mare” (1971–1989) şi la Şcoala Gimnazială „Bogdan-Vodă” din Câmpulung Moldovenesc (1989–2010)[3], dedicându-se instruirii şi educării tineretului studios.

---

[1] Anghel Popa, *Un tren întârziat*, Câmpulung Moldovenesc, Editura Fundaţiei Culturale „Alexandru Bogza“, 2009, p. 9–10.

[2] Vezi şi Ion Filipciuc, *Anghel Popa*, în „Analele Bucovinei”, Rădăuţi-Bucureşti, anul XIII, nr. 1 (26), [ianuarie–iunie] 2006, p. 393.

[3] Conf. *Profesorii Liceului Militar „Ştefan cel Mare” de la început (1924) şi până în prezent (2002)*, în volumul Mihai Bejinaru, Doru Guşu, *Monografia Liceului Militar „Ştefan cel Mare”*, Ediţia a II-a îmbunătăţită şi adăugită, Iaşi, Editura Trinitas, 2002, p. 253. Documentarul cuprinde 355 de profesori care au funcţionat de-a lungul timpului la această prestigioasă şcoală din Bucovina şi se află aici, integral, la p. 251–258. Vezi şi Mircea Irimescu, *Societatea pentru Cultura şi Literatura Română în Bucovina (1862–2012) la 150 de ani*, vol. II, *Voluntariat bucovinean. Membrii Societăţii*, Rădăuţi, Editura Septentrion, 2013, p. 446. Ion Filipciuc, în *art. cit.,* dă însă alte informaţii, din păcate, neclare, afirmând că profesorul Anghel Popa ar fi funcţionat şi la Liceul „Dragoş-Vodă” din municipiul de sub Rarău (p. 394). Şi plecarea/îndepărtarea sa, în 1989, de la Liceul Militar „Ştefan cel

BDD-A32875 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 17:00:11 UTC)

„Ai fost şi ai rămas entuziast – scrie, în 2006, unul dintre colegii săi de facultate –, stăruitor şi devotat meseriei de istoric. Ştiu că elevii din multele generaţii cu care ai lucrat ţi-au păstrat o amintire plină de respect şi din relatările unora dintre ei am înţeles cât de mult te-ai străduit să le transmiţi, odată cu informaţiile aride ale manualelor, dragostea pentru trecutul nostru, ca temelie pentru o educaţie în care dragostea pentru pământul ţării trebuie să stea în linia întâi”[4].

La Universitatea „Al. I. Cuza” din Iaşi, sub îndrumarea profesorului Dimitrie Berlescu, Anghel Popa îşi susţine doctoratul, în anul 1982, cu teza *Renaşterea şi dezvoltarea armatei pământene în Moldova (1831–1858)*.

Timp de peste patru decenii, Anghel Popa se specializează în istoria modernă a românilor, dar şi în istoria Bucovinei, cercetând documente de arhivă la Suceava, Iaşi, Bucureşti, participă la reuniuni ştiinţifice şi colaborează la diferite periodice ştiinţifice şi de cultură: „Anuarul Institutului de Istorie şi Arheologie «A. D. Xenopol»”/„Anuarul Institutului de Istorie «A. D. Xenopol»”, „Mitropolia Moldovei şi Sucevei”, „Arhiva genealogică” (Iaşi), „Studii şi articole de istorie”, „Revista istorică”, serie nouă, periodic al Institutului de Istorie „Nicolae Iorga” (Bucureşti), „Analele Bucovinei” (Rădăuţi–Bucureşti), „Glasul Bucovinei” (Cernăuţi–Bucureşti); „Almanahul «Convorbiri literare» ’81”, „Cronica”, „Teologie şi viaţă”, „Dacia literară”, serie nouă (Iaşi), „Magazin istoric”, „Manuscriptum”, „«Deşteptarea». Revista aromânilor”, „Curierul românesc” (Bucureşti), „Septentrion” (Rădăuţi).

„Rememorând, acum, contribuţia ta de istoric – scrie prof. univ. dr. Ştefan S. Gorovei, în 2006 –, constat că trei direcţii mari adună şi explică munca ta în aceste decenii. Te-a pasionat, mai întâi, renaşterea noastră naţională şi – dat fiind şi locul unde îţi desfăşurai activitatea didactică – ţi-ai îndreptat atenţia spre oştire. Arhivele ţi-au oferit un material bogat, pe baza căruia ţi-ai alcătuit teza de doctorat. Ai fost, din promoţia noastră, primul care, la puţini ani după licenţă, ai obţinut titlul de doctor în istorie. A doua direcţie pe care o discern în activitatea ta priveşte cultura bucovineană. Ai răscolit, cu pasiune şi stăruinţă, prin felurite fonduri documentare, scoţând la lumină informaţii folositoare pentru înţelegerea exactă a contribuţiei bucovinene la făurirea României Mari. Lucrările pe care le-ai consacrat Societăţii Academice «Junimea» din Cernăuţi însumează multă muncă şi exprimă frumos ataşamentul tău pentru crezurile şi lupta bucovinenilor de altădată. În fine, ai consacrat un şir de cercetări, în arhive şi biblioteci, pentru a reconstitui cât mai fidel cu putinţă, chipul în care poporul român a omagiat pe cel mai strălucit dintre eroii săi, Ştefan cel Mare. Ai înţeles că serbările care i-au fost închinate – începând

Mare” rămâne, din păcate, un subiect controversat, despre care profesorul bucovinean n-a vorbit niciodată.

[4] Ştefan S. Gorovei, *Scrisoare deschisă la o aniversare*, în „Analele Bucovinei”, anul XIII, nr. 2 (27), [iulie–decembrie] 2006, p. 719.

BDD-A32875 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 17:00:11 UTC)

cu aceea din 1871 – nu au putut fi lipsite de o componentă militantă (ocultată uneori de oficialitate), destinată contemporanilor şi ţintind, viguros, viitorul”[5].

Lucrările pe care le publică în volum Anghel Popa, începând din 1996, sunt: – *Renaşterea armatei pământene în Moldova, 1829–1859*, Câmpulung Moldovenesc, Biblioteca Municipală, 1996, 140 p. (teza sa de doctorat, lucrare distinsă cu Premiul „Ion Nistor” al Fundaţiei Culturale „Magazin istoric”, Premiul „Hrisov” al „Revistei de istorie militară” şi Premiul pentru cercetare ştiinţifică al Fundaţiei Culturale a Bucovinei); – *Societatea Academică „Junimea” din Cernăuţi, 1878–1938*, Câmpulung Moldovenesc, Fundaţia Culturală „Alexandru Bogza”, 1997, 175 p.; – *Între fronturi. Bucovineni în România Primului Război Mondial*, Fundaţia Culturală „Alexandru Bogza”, 1998, 95 p.; – *Aromâni în Bucovina*, Câmpulng Moldovenesc, Fundaţia Culturală „Alexandru Bogza”, 2000, 168 p.; – *Serbările naţionale de la Putna*, Câmpulung Moldovenesc, Fundaţia Culturală „Alexandru Bogza”, 2004, 222 p. (Premiul „Dimitrie Onciul” al Academiei Române); – *Societatea academică „Arboroasa” din Cernăuţi, 1875–1877*, Câmpulung Moldovenesc, Editura Fundaţiei Culturale „Alexandru Bogza”, 2008, 132 p. (Premiul „Crucea de argint” a Societăţii Culturale „Ştefan cel Mare” Suceava); – *Un tren întârziat*, Câmpulung Moldovenesc, Editura Fundaţiei Culturale „Alexandru Bogza“, 2009, 42 p. + 13 planşe cu reproduceri după fotografii de epocă şi facsimile; – *Principele Nicolae al României elev la Royal Military College of Eton (1919–1922)*, Câmpulung Moldovenesc, Editura Fundaţiei Culturale „Alexandru Bogza”, 2012, 154 p. + o planşă color, *Arborele genealogic al Casei Regale a României*.

Începând din 1970[6], Anghel Popa publică peste 200 de articole şi studii ştiinţifice. Dintre acestea[7]: – *Contribuţia Iaşului la Serbarea de la Putna în lumina unor documente inedite*, în „Almanah «Convorbiri literare» 1981”, Iaşi, p. 29–31; – *Date noi despre Serbarea de la Putna din 1871*, în „Mitropolia Moldovei şi Sucevei”, Iaşi, anul LIX, nr. 1–3, ianuarie–martie 1983, p. 90–94; – *Oştirea naţională în proces de reorganizare (1834–1849)*, (I), în „Anuarul Institutului de Istorie şi Arheologie «A. D. Xenopol»”, Iaşi, tomul XXI, 1984, p. 217–228, (II),

[5] *Ibidem*.

[6] În lista de lucrări ştiinţifice a profesorului Anghel Popa, inclusă în *Monografia Liceului Militar „Ştefan cel Mare”* din Câmpulung Moldovenesc (2002), la poziţia a doua, se menţionează: „Între 1970 şi 1973, publică în «Cronica» articole despre N. Iorga, T. Vladimirescu, A. Iancu, N. Titulescu, Napoleon Bonaparte ş. a.” (p. 103). Lucrările menţionate la poziţiile 3–8, apărute în diverse periodice din Bucureşti şi Iaşi, sunt, din păcate, lacunare sub aspectul datelor de fişier. Faptul că studentul şi apoi profesorul de provincie Anghel Popa colaborează la câteva periodice importante ele vremii: „Studii şi articole de istorie”, „Revista de istorie”, „Magazin istoric” (Bucureşti), „Cronica”, „Mitropolia Moldovei şi Sucevei” (Iaşi), este notabil şi trebuie reţinut şi aici pentru o mai bună cunoaştere a profilului cultural-ştiinţific al acestui istoric bucovinean contemporan.

[7] Ca şi în cazul lucrărilor în volum, aducem la zi aici şi *Bibliografia selectivă*, publicată în documentarul aniversar din „Analele Bucovinei”, anul XIII nr. 2 (27), [iulie–decembrie] 2006, p. 721–722.

BDD-A32875 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 17:00:11 UTC)

ibidem, tomul XXII/2, 1985, p. 497–509; – *Evoluţia armatei moderne din Moldova în perioada 1849–1856*, *ibidem*, tomul XXIV/I, 1987, p. 197–206; – *Un moment din lupta poporului român pentru unitate naţională – inaugurarea statuii lui Vasile Alecsandri din Iaşi (1906), ibidem*, tomul XXV/2, 1988, p. 219–225; – *Dosar: Vasile Alecsandri. Istorie săpată în metal. Medaliile comemorative*, în „Manuscriptum", Bucureşti, anul XIX, nr. 4 (73), 1988, p. 178–181; – *2 iulie 1904: Bucovina cinsteşte memoria lui Ştefan Vodă*, în „Magazin istoric", serie nouă, Bucureşti, anul XXV, nr. 7 (292), iulie, 1991, p. 44–46; – *Ion Nistor – profesor universitar*, în „Magazin istoric", serie nouă, Bucureşti, anul XXVII, nr. 3 (312), martie, 1993, p. 76–77; – *Aspecte ale istoriei militare a poporului român în Revoluţia de la 1848*, în „Anuarul Institutului de Istorie «A. D. Xenopol»", Iaşi, tomul XXX, 1993, p. 403–410; – *Universitatea din Iaşi şi aromânii*, în „«Deşteptarea». Revista aromânilor", Bucureşti, anul IV, nr. 1 (34), ianuarie, 1993, p. 5–6; – *Aromânii: eterna diasporă*, în „Curierul românesc", Bucureşti, anul V, nr. 2, februarie, 1993, p. 14–15; – *România sprijină învăţământul la aromâni*, în „«Deşteptarea». Revista aromânilor", Bucureşti, anul IV, nr. 9 (42), septembrie, 1993, p. 5; – *Putna 1904 – Comemorarea a 400 de ani de la moartea lui Ştefan cel Mare, sub semnul unităţii naţionale*, în „Teologie şi viaţă", serie nouă, Iaşi, anul IV (LXX), nr. 1–4, ianuarie–aprilie, 1994, p. 61–82; – *Societatea Academică „Junimea" şi Marea Unire. „Pentru ziua mare a reaflării noastre"*, în „Magazin istoric", serie nouă, Bucureşti, anul XXVIII, nr. 4 (325), aprilie, 1994, p. 7–9; – *Contribuţia Iaşilor la comemorarea a 400 de ani de la moartea lui Ştefan cel Mare (1904)*, în „Anuarul Institutului de Istorie «A. D. Xenopol»", Iaşi, tomul XXXI, 1994, p. 385–393; – *Informaţii genealogice în Arhiva Societăţii Academice „Junimea" din Cernăuţi*, în „Arhiva genealogică", serie nouă, Iaşi, tomul I (VI), nr. 1–2, 1994, p. 261–268; – *Contribuţia Societăţii Academice „Junimea" din Cernăuţi la făurirea României Mari*, în „Revista istorică", serie nouă, Bucureşti, tomul V, nr. 1–2, ianuarie–februarie, 1994, p. 117–128; – *Societatea Academică „Junimea" din Cernăuţi*, în „Revista istorică", serie nouă, Bucureşti, tomul VI, nr. 5–6, mai–iunie, 1995, p. 543–553; – *Societatea Academică „Junimea" din Cernăuţi. Corespondenţa dintre Arcadie Dugan şi Christea Geagea*, în „Revista istorică", serie nouă, Bucureşti, tomul VI, nr. 9–10, septembrie–octombrie, 1995, p. 859–874; – *Aromânii şi societăţile academice „Arboroasa" şi „Junimea" din Cernăuţi*, în „Arhiva genealogică", serie nouă, Iaşi, tomul III (VIII), nr. 3–4, 1996, p. 167–174; – *1812–1912. Centenarul anexării Basarabiei şi implicaţiile sale asupra naţiunii române*, în „Revista istorică", serie nouă, Bucureşti, tomul VII, nr. 9–10, 1996, p. 747–755; – *Un document inedit despre organizarea primei şcoli româneşti la aromânii din sudul Dunării*, în „Revista istorică", serie nouă, Bucureşti, tomul VIII, nr. 11–12, 1997, p. 779–782; – *Ilie Dugan-Opaiţ şi George cavaler de Rosticki*, în „Glasul Bucovinei", Cernăuţi–Bucureşti, anul V, nr. 1 (17), 1998, p. 43–46; – *Două documente inedite despre fraţii Gheorghe şi Alexandru Hurmuzachi*, în „Revista istorică", serie nouă, Bucureşti, tomul X, nr. 5–6, 1999,

BDD-A32875 © 2015 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 17:00:11 UTC)

p. 529–532; – *Însemnările unui voluntar bucovinean din anii Primului Război Mondial despre principele Carol al României şi Regimentul „Vânători de Munte”*, în „Analele Bucovinei”, Rădăuţi-Bucureşti, anul XIII, nr. 2 (27), [iulie–decembrie] 2006, p. 729–737;– *Domnul colonel Gheorghe Eminescu*, *ibidem*, p. 739–753[8]; – Gheorghe Eminescu, *Bravul bravilor (Procesul şi executarea mareşalului Ney)*, *ibidem*, p. 753–762; – *România Regelui Carol I*, în „«Septentrion» Foaia Societăţii pentru Cultura şi Literatura Română în Bucovina”, anul XVII, nr. 26, 2006, p. 13; – *Vechi familii româneşti din Bucovina: Gheorghian (Georgian), Bucevschi şi Sorocean*, *ibidem*, anul XVIII, nr. 27, 2007, p. 12–13; – *O veche „poveste” din Bucovina*, *ibidem*, anul XIX, nr. 30, 2008–2009, p. 12–13 (relatarea venirii în Bucovina, în 1916, a bunicului său dinspre mamă, Gavril Ciupa); – *Vechi familii româneşti din Bucovina: Popescul, Vască şi Baciu*, în „Revista istorică”, tomul XX, nr. 3–4, 2009, p. 329–335; – *Două scrisori inedite aparţinând lui Eudoxiu Hurmuzachi*, în „Analele Bucovinei”, anul XVI, nr. 2 (33), [iulie–decembrie] 2009, p. 523–534; – *Istoricul Ion Nistor şi Universitatea „Al. I. Cuza” din Iaşi*, în „Revista istorică”, serie nouă, tomul XXI, nr. 3–4, 2010, p. 327–330; – *Vechi familii româneşti din Bucovina: Reuţ şi Racocea*, în „Revista istorică”, serie nouă, tomul XXI, nr. 5–6, 2010, p. 551–554; – *O enigmă a Societăţii Academice „Junimea” din Cernăuţi – studentul Ion Iacoban*, în „Analele Bucovinei”, anul XVIII, nr. 1 (36), [ianuarie–iunie] 2011, p. 183–191[9]; – *O proclamaţie uitată a împăratului Franz Josef I*, *ibidem*, anul XVIII, nr. 2 (37), [iulie–decembrie] 2011, p. 571–574; – *Credincios regelui său până la moarte*, în „Dacia literară”, revistă de reconstituiri culturale, serie nouă, anul XXIII, nr. 5–6 (104–105), mai–iunie 2012, p. 75–79; – *Membrii Societăţii Academice „Junimea” din Cernăuţi pe fronturile Primului Război Mondial* (I), în „Analele Bucovinei”, anul XX, nr. 1 (40), [ianuarie–iunie] 2013, p. 193–217; – *Membrii Societăţii Academice „Junimea” din Cernăuţi pe fronturile Primului Război Mondial* (II), *ibidem*, anul XX, nr. 2 (41), [iulie–decembrie] 2013, p. 535–556; – *Nordul Moldovei şi Imperiul Austriac*, în „Dacia literară”, serie nouă”, anul XXIV, nr. 11–12 (122–123), noiembrie–decembrie 2013, p. 5–11; *Generalul Iacob Zadik şi Bucovina. Documente inedite*, *ibidem*, anul XXV, nr. 5–6 (128–129), mai–iunie 2014, p. 19–27; – *Un document inedit despre lupta pentru autonomia şi libertatea Bisericii Ortodoxe Române din Bucovina la 1848*, în „Analele Bucovinei”, anul XXI, nr. 1 (42), [ianuarie–iunie] 2014, p. 263–267; – *Studentele Universităţii din Cernăuţi şi Societatea Academică „Junimea”*, *ibidem*, anul XXII, nr. 1 (44), [ianuarie–iunie] 2015 (în curs de apariţie).

[8] Cu modificare de titlu, *Reamintiri. Colonelul Gheorghe Eminescu*, şi ilustrat cu o fotografie şi câteva facsimile, materialul se tipăreşte şi în „Dacia literară”, serie nouă, anul XXV, nr. 1–2 (124–125), 2014, p. 16–30.

[9] Cu acelaşi titlu, articolul apare şi în „Dacia literară”, serie nouă, anul XXIII, nr. 1–2 00–101), 2012, p. 75–81.

BDD-A32875 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 17:00:11 UTC)

Profesorul bucovinean Anghel Popa, cercetător „entuziast, stăruitor şi devotat meseriei de istoric” (Ştefan S. Gorovei), este cunoscut în viaţa ştiinţifică din Bucovina, prin numeroasele sale studii ştiinţifice, care s-au bucurat însă de „aprecieri unanime” şi în plan naţional. Multe dintre acestea sunt „studii secvenţiale de mare acribie documentară”, „exemplare sub unghi documentar, ca şi sub latura analizei de text sau de context”, cu interes special pentru „aşezămintele modernizării, figurile resurecţiei colective, curentele de cultură cu sens militant, regenerativ” (acad. Alexandru Zub) din epoca modernă şi contemporană.

Profesorul Anghel Popa, „un distins istoric interesat îndeosebi de evoluţia modernă a lumii româneşti”, exigent şi „scrupulos în demersurile sale”, valorifică documente inedite şi reuşeste să realizeze admirabile restituiri istorice şi biografice într-o perioadă de „declin axiologic”, când abia se mai aude „glasul ştiinţei, literaturii şi artelor, care dau trăinicia, peste veacuri, unei naţiuni”. În acest sens – după cum apreciază academicianul Alexandru Zub –, „munca istoricului Anghel Popa se cade a fi preţuită ca un mijloc de a recupera valorile trecutului naţional, îndeosebi ale celor care au modelat şi pus în evidenţă România” de la sfârşitul secolului al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea. Situându-se frecvent în contextul „recuperării valorilor de rang simbolic”, lucrările profesorului bucovinean Anghel Popa oferă „celor interesaţi de progresul cunoaşterii istorice” un discurs „agreabil şi echilibrat”, un model de analiză de text şi de context, întreprins cu serenitate, însă fără a ocoli „conotaţiile politice şi naţionale” ale perioadelor/momentelor investigate.

Istoricul bucovinean Anghel Popa este membru al Asociaţiei Oamenilor de Ştiinţă din România (Bucureşti), al Fundaţiei Istorice „A. D. Xenopol” (Iaşi), al Institutului de Genealogie, Heraldică şi Sigilografie „Sever Zota” (Iaşi), al Societăţii Culturale a Aromânilor din România (Bucureşti), al Societăţii pentru Cultura şi Literatura Română din Bucovina (Rădăuţi), al Institutului Internaţional de Bibliografie din Cambridge (care îl include în volumul *2 000 Outstanding Scholars of The 20th Century*, Cambridge, 2000, p. 291, acordându-i şi Medalia de Argint, în anul 2001) şi al Institutului Internaţional de Bibliografie din Carolina de Nord, SUA (care îl declară „Omul anului 2001”, pentru activitate ştiinţifică, răsplătindu-l cu Medalia de Aur). Activitatea sa ştiinţifică este răsplătită, între altele, cu Premiul pentru cercetare şi publicaţii cu caracter ştiinţific al Fundaţiei Culturale a Bucovinei (1996) şi Premiul „Dimitrie Onciul” al Academiei Române (2006).

Anghel Popa se stinge din viaţă la 25 septembrie 2014 şi este înmormântat, potrivit dorinţei sale, în Cimitirul Mănăstirii Moldoviţa[10]. Odată cu plecarea sa

[10] „Observatorul militar”, în nr. 38, din 1–7 octombrie 2014, îi consemnează decesul şi înmormântarea. I. Rotaru, în articolul *Ni se duc dascălii…*, scrie, între altele: „Am revenit în Bucureşti duminică, 26 octombrie, de Sfântul Dumitru […]. Reintru în banalul cotidian şi plictiseala marelui oraş, cu activităţile standard: butonat telecomandă şi lăţit canapeaua din sufragerie. Am răsfoit pe net ziarele şi, în special, «Observatorul militar», în mod deosebit [din] perioada septembrie–

BDD-A32875 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 17:00:11 UTC)

dintre noi, comunitatea ştiinţifică din Bucovina mai pierde pe unul dintre cei aleşi, care i-au promovat statornic,cu nedezminţită dragoste, valorile de patrimoniu naţional.

Fac referire la activitatea sa creatoare, între alţii: – Rodica Iaţencu: Anghel Popa, *Între fronturi. Bucovineni în România Primului Război Mondial*, 1998, în „Analele Bucovinei", Rădăuţi-Bucureşti, anul VI, nr. 1 (12), [ianuarie–iunie] 1999, p. 226–227; – Mihai Bejinaru, Doru Guşu, *Monografia Liceului Militar „Ştefan cel Mare"*, Ediţia a II-a îmbunătăţită şi adăugită, Iaşi, Editura Trinitas, 2002, p. 103; – Vasile I. Schipor: Anghel Popa, *Serbările naţionale de la Putna*, Câmpulung Moldovenesc, Editura Fundaţiei Culturale „Alexandru Bogza", 2004, 222 p., în „Analele Bucovinei", anul XI, nr. 1 (21), [ianuarie–iunie] 2004, p. 248–250; – Emil Satco, *Enciclopedia Bucovinei*, vol. II, Iaşi-Suceava, Editura Princeps–Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera", 2004, p. 228; – N. Monteoru, *Bucovina. Pagini de enciclopedie*, vol. III, [Tipărită] cu binecuvântarea Î.P.S. Pimen, [arhiepiscop al Sucevei şi Rădăuţilor], Suceava, Editura Arhiepiscopiei Sucevei şi Rădăuţilor, 2004, p. 679; – Alis Niculică, *Prof. dr. Anghel Popa la ceas aniversar*, în „Crai nou", serie nouă, Suceava, anul XVII, nr. 4 140, 24 martie 2006, p. 4; – Ion Filipciuc, *Anghel Popa*, în „Analele Bucovinei", Rădăuţi-Bucureşti, anul XIII, nr. 1 (26), [ianuarie–iunie] 2006, p. 393–396; – Ştefan S. Gorovei, *Scrisoare deschisă la o aniversare*, în „Analele Bucovinei", anul XIII, nr. 2 (27), [iulie–decembrie] 2006, p. 719–720; – Vasile I. Schipor: Anghel Popa, *Societatea academică „Arboroasa" din Cernăuţi, 1875–1877*, Câmpulung Moldovenesc, Editura Fundaţiei Culturale „Alexandru Bogza", 2008, 132 p., în „Analele Bucovinei", anul XV, nr. 2 (31), [iulie–decembrie] 2008, p. 674–679; – Vasile I. Schipor: Anghel Popa, *Un tren întârziat*, Câmpulung Moldovenesc, Editura Fundaţiei Culturale „Alexandru Bogza", 2009, 42 p. + 13 planşe cu reproduceri după fotografii de epocă şi facsimile, *ibidem*, anul XVI, nr. 2 (33), [iulie–decembrie] 2009, p. 641–643; – Mircea Irimescu, *Societatea pentru Cultura şi Literatura Română în Bucovina (1862–2012) la 150 de ani*, vol. II, *Voluntariat bucovinean. Membrii Societăţii*, Rădăuţi, Editura Septentrion, 2013, p. 446; –

---

octombrie […]. De la Gicu Tipa aflasem că la sfârşitul lunii septembrie se prăpădise unul din dăscălii noştri iluştri de la Câmpulung, profesorul doctor Popa Anghel, o somitate în istorie, la doar 68 de ani. Unul din anunţurile privind decesul profesorului Popa îl dădusem chiar eu şi l-am regăsit la pagina de anunţuri, în numărul 38 al «Observatorului». Mai sunt încă vreo 4–5 anunţuri despre moartea Profesorului, cam toate de la foştii elevi (câteva mii, în cei peste 35 de ani slujiţi la catedră). Un profesor exigent, dar principial, în mod paradoxal temut, dar iubit de elevii săi, printre care am avut privilegiul să mă număr. Sper că nu mă înşel, am fost singurul din clasă care am obţinut o notă de zece la domn[ul] profesor Popa, erudiţia sa dictând şi zgârcenia proverbială în privinţa notelor acordate elevilor […]". Vezi, pentru mai multe informaţii, www.presamil.ro/om/2014/38/files/assets/basic-html/page20.htm (accesat la 1 iulie 2015). Şi elevii de la Şcoala Gimnazială „Bogdan-Vodă" îl apreciază elogios: „Este unul din cei mai buni profesori din zona Bucovinei, poate chiar şi din ţară, doar este doctor în istorie, d-nul profesor merită acest calificativ pe deplin": 5,00/foarte bine, conf. *www.calificative.ro › ... › Profesori Istorie Campulung Moldovenesc* (accesat online la 1 iulie 2015).

BDD-A32875 © 2015 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 17:00:11 UTC)

Alexandru Zub, *Din istoria dinastică a României: Principele Nicolae*, în „Dacia literară”, revistă de reconstituiri culturale, serie nouă din 1990, Iaşi, anul XXIV, nr. 3–4 (114–115), 2013, p. 8–10.

Rădăuţi, 2 iulie/Sf. Voievod Ştefan cel Mare 2015

Vasile I. Schipor

BDD-A32875 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 17:00:11 UTC)